

On Muharrem

“On Muharrem’in tarihî veya dinî önemi nedir? Bu gün aşure pişiriliyor. Bunun sebebi ve hikmeti nedir? Sünnet midir, örf müdür? Bu gün oruç tutulur mu?”

Hazret-i Âdem Aleyhisselâm zamanından beri müstesna bir gün olarak tanınan Muharrem’in onuncu gününe Aşure günü deniyor. Arapça “aşr” veya “âşir” kelimelerinden türetilmiş olan “aşure”, onuncu gün demektir.

Aşure gününe izafe edilen bir hayli tarih vardır. Özetlersek; Allah Teâlâ’nın Arşı, melekleri, gökleri, yeri ve Hz. Âdem Aleyhisselâm’ı bu gün yarattığı; Hazret-i Âdem Aleyhisselâm’ın tövbesinin bu gün kabul edildiği; Hazret-i Nuh Aleyhisselâm’ın gemisinin Cûdî dağına bu gün oturduğu; Hazret-i Yûnus Aleyhisselâm’ın balığın karnından bu gün çıkarıldığı; Hazret-i İbrâhim, Hazret-i Mûsâ ve Hazret-i İsa Aleyhimüsselâm’ın bu gün doğdukları; Hazret-i İbrâhim Aleyhisselâm’ın Nemrut’un ateşinden bu gün kurtulduğu; Hazret-i Yakup Aleyhisselâm’ın oğlu Yûsuf Aleyhisselâm’a bu gün kavuştuğu; Hazret-i Eyüp Aleyhisselâm’ın hastalıktan bu gün şifâ bulduğu; Hazret-i Mûsâ Aleyhisselâm’ın kavminin Firavunun zulmünden bu gün kurtulduğu ve Firavunun bu gün denizde boğulduğu; Hazret-i Dâvud Aleyhisselâm’ın tövbesinin bu gün kabul edildiği; Hazret-i Süleyman Aleyhisselâm’a bu gün mülk verildiği; Hazret-i İsa Aleyhisselâm’ın bu gün gökyüzüne yükseltildiği rivâyetleri mevcuttur. Bu haberlerden bir kısmının Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm tarafından da doğrulandığı bilinmektedir.

Buharî’de, Hazret-i Âişe’den de (ra) şöyle bir rivayet mevcuttur: Cahiliyet devrinde Kureyş Muharrem’in onuncu gününde (Aşûre gününde) oruç tutardı. Hicretten önce Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm da bu gün oruç tuttu. Medine’ye hicretlerinden sonra da Muharrem’in onuncu günü oruç tutmaya devam etti. Ashaba da bu gün oruç tutmalarını emretti. Ancak Hicretin ikinci senesi Ramazan orucu farz kılınca Muharrem’in onuncu günü orucunu bıraktı. Artık dileyen bu orucu tuttu; dileyen tutmadı.¹

Hazret-i Nuh (as) zamanından beri bütün hak dinlerde makbul olan Muharrem’in

onuncu gününde oruç tutmak, Yahudiler için farz kılınmıştı. Peygamber Efendimiz (asm) önceleri Muharrem'in onuncu gününde oruç tutmuşsa da, Ramazan orucu farz kılındıktan sonra bırakmış ve Yahudilere muhalefet olsun diye bu gün nafîle oruç tutmak isteyenlere bir gün önceden bir gün sonraya kadar üç gün oruç tutmalarını tavsiye buyurmuştur.

Netice olarak, Muharrem'in onuncu günü bir gün önce ve bir gün sonrası ile oruç tutmayı sünnet olarak zikredebiliriz. Bunun dışında Muharrem'in onuncu gününe mahsus olarak yapıla gelen yıkanmak, gözlere sürme çekmek, süslenmek, kına yakmak, bayramlaşmak, hububat ile karışık aşure pişirmek, sadaka vermek, mescitleri ziyaret etmek, kurban kesmek gibi davranışlar da mubah veya derecesine göre menduptur. Muharrem'in onuncu gününde "aşure" adıyla bilinen aşı pişirmek ve dağıtmak mubahtır, örfümüzce benimsenmiş güzel bir âdettir.

Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin (ra), kendisinden Cevşenü'l-Kebîr'i ders aldığını bildirdiği iki imandan birisi olan² Hazret-i Hüseyin'in (ra) Kerbelâ'da şehit edilişi de, kaderin bir cilvesidir ki, Hicrî 10 Muharrem 61 yılında vaki olmuştur. Caferilerce Muharrem'in onuncu gününün matem günü ilân edilmesi bundandır. Fakat on Muharrem gününde aynı acıyı tazelemek adına kendine eza ve cefa yapmak bidattır. Bunun yerine sünnet olan, Hazret-i Hüseyin Efendimizin (ra) ruhuna duâ okumaktır.

Bu vesileyle; bundan bin üç yüz altmış altı yıl önce bu gün insafsızca şehit edilen ve Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin (ra), Cevşenü'l-Kebîr'i ders aldığını bildirdiği iki imandan birisi olan³ Hazret-i Hüseyin'in (ra) Cennet-mekân ruhunu rahmetle anıyoruz.

Dipnotlar:

- 1- Buhârî, C.6, Savm, No: 944.
- 2- Bedüzzaman, Emirdağ Lâhikası, S.183.
- 3- Bedüzzaman, Emirdağ Lâhikası, S.183.